

ANTAL AVLAGDA EXAMINA, EXAMENSDELAR OCH KOMPETENSOMRÅDEN/EXAMENSBNÄMNINGAR

ANTAL EXAMINA (st.)

Grundexamen inom textil- och modebranschen: 450 st.
Yrkesexamen inom textil- och modebranschen: 54 st.
Specialyrkesexamen inom textil- och modebranschen: 1–4 st.

ANTAL EXAMENSDELAR

GE inom textil- och modebranschen: 4902 st.
YE inom textil- och modebranschen: 237 st.
SYE inom textil- och modebranschen: 24 st.

Gemensamma examensdelar (GED):

2024 1305 examina
2025 1287 examina

Lokala examensdelar:

102 st.

GE INOM TEXTIL- OCH MODEBRANSCHEN

Examensbenämningar:

Tillverkning av skodon, skomakare (GE): 6 st.

Arbete som assistent inom modebranschen, modeassistent (GE): 102 st.

Tillverkning av inredningstextilier, tillverkare av inredningstextilier (GE): 15 st.

Vård av textilier, textilvårdare (GE): 1–4 st.

Tillverkning av designtextilier, tillverkare av designtextilier (GE): 30 st.

Tillverkning av industriella textilier, tillverkare av textilier (GE): -
Måttbeställningssömmerska (GE): 216 st.

Modist (GE): 6 st.

Sömmerska (GE): 39 st.

Skräddare (GE): 15 st.

YE INOM TEXTIL- OCH MODEBRANSCHEN

Examensbenämningar:

Måttbeställningssömmerska (YE): 33 st.

Tillverkare av designtextilier (YE): 9 st.

Tillverkare av textilier (YE):-

Skomakare (YE): 1–4 st.

Textilvårdare (YE): 9 st.

Uppgift saknas: 1–4 st.

ANTALET AVLAGDA EXAMINA, EXAMENSDELAR OCH KOMPETENSOMRÅDEN

Reflektioner

Antal avlagda examina

- Antalet avlagda grundexamina ökar. Jämfört med 2022 har till exempel 105 fler grundexamina avlagts. Yrkesexamina och specialyrkesexamina avläggs i klart mindre omfattning än grundexamina, men antalet har varit relativt stabilt de senaste åren. Antalet avlagda specialyrkesexamina är mycket lågt.

Antal avlagda examensdelar

- Antalet avlagda examensdelar i grundexamen och yrkesexamen har minskat något sedan 2024, medan antalet prestationer i specialyrkesexamen har legat kvar på samma nivå.
- De populäraste examensdelarna i grundexamen (exklusive obligatoriska examensdelar) har varit mönsterritning, tillverkning av en cirkulär produkt inom textil- och modebranschen, reparation och modernisering av produkter inom textil- och modebranschen samt verksamhet i försäljningsuppgifter inom textil- och modebranschen.

Antal avlagda examensbenämningar

- Måttbeställningssömmerska är den klart populäraste examensbenämningen i både grundexamen och yrkesexamen. De näst populäraste examensbenämningarna i grundexamen är modeassistent och sömmerska.

Övriga reflektioner

- I grundexamen och yrkesexamen har största delen av de studerande som mål att avlägga hela examen.
- Mot bakgrund av antalet avlagda prestationer är grundexamen inom textil- och modebranschen en attraktiv yrkesinriktad examen. Antalet avlagda examina har ökat sedan examen inrättades 2018, även om de ändringar som reformen av yrkesutbildningen medförde i examen och dess namn gör det svårare att jämföra antalet prestationer på längre sikt.
- Antalet avlagda prestationer i examensdelar som ger kompetens för industriell produktion, till exempel industriell vävning, läggning och tillskärning eller tillverkning av textilfibrer och garn, är lågt. Detta försvagar bevarandet av produktionskompetensen inom branschen i Finland.

ANORDNANDE AV EXAMINA

ANORDNARTILLSTÅND

GE inom textil- och modebranschen: 55 st.
YE inom textil- och modebranschen: 22 st.
SYE inom textil- och modebranschen: 17 st.

AKTIVA ANORDNARE

GE inom textil- och modebranschen: 30 st.
YE inom textil- och modebranschen: 11 st.
SYE inom textil- och modebranschen: 2 st.

ICKE-AKTIVA ANORDNARE

GE inom textil- och modebranschen: 25 st.
YE inom textil- och modebranschen: 11 st.
SYE inom textil- och modebranschen: 15 st.

ANORDNANDE AV EXAMINA Reflektioner

SPRÅKEN PÅ AVLAGDA EXAMINA

GE inom textil- och modebranschen

Finska 420 examinander
Svenska 15 examinander

YE inom textil- och modebranschen

Finska 54 examinander

SYE inom textil- och modebranschen

Finska 1–4 personer som
avlagt examen

Språklig och geografisk täckning samt fördelning av prestationer

- Antalet aktiva anordnare av examina har minskat sedan 2024. Antalet anordnartillstånd har inte minskat.
- Yrkesexamina och specialyrkesexamina avläggs endast på finska. När det gäller grundexamen erbjuder ett par utbildningsanordnare examen på svenska.
- Spridningen av utbildningsanordnare inom sektorn är geografiskt heltäckande i södra och västra Finland.
- En utbildningsanordnare har klart större prestationsmängder i grundexamen och en i yrkesexamen än de andra.

KVALITET PÅ GENOMFÖRANDET AV YRKESPROV OCH BEDÖMNINGEN AV KUNNANDE

Fördelning av platserna för yrkesprov

GE INOM TEXTIL- OCH
MODEBRANSCHEN
Arbetsplats 42,98 %
Läroanstalt 44,74 %
Arbetsplats + läroanstalt 11,05 %
Uppgift saknas 1,23 %

YE INOM TEXTIL- OCH
MODEBRANSCHEN
Arbetsplats 76,92 %
Läroanstalt 21,79 %
Arbetsplats + läroanstalt 0,85 %
Uppgift saknas 0,43 %

SYE INOM TEXTIL- OCH
MODEBRANSCHEN
Arbetsplats 81,82 %
Läroanstalt 18,18 %
Arbetsplats + läroanstalt - %
Uppgift saknas -

Reflektioner över fördelningen av prestationsplatser

- Största delen av kompetensen i yrkesexamina och specialyrkesexamina påvisas i yrkesprov. I grundexamina genomförs något mindre än hälften på arbetsplatser.
- Andelen yrkesprov som genomförs på arbetsplatser har legat kvar på nästan samma nivå som året innan. Andelen yrkesprov vid läroanstalter har minskat i grundexamen och ökat i specialyrkesexamen. I yrkesexamen har den legat kvar på nästan samma nivå.
- Siffrorna för Uppgift saknas har delvis ökat.
- Kommissionens utvecklingsförslag är att även yrkesprov hos en lättföretagare eller frilansare ska kunna räknas som yrkesprov på arbetsplatsen. Dessa är typiska för branschen, och även etablerade arbetsformer i dagens moderna arbetsliv.

Reflektioner kring yrkesprov som avläggs vid läroanstalter

- Man kan inte se någon stor förändring i yrkesproven som genomförs vid läroanstalterna, men kommitténs önskemål är att man ytterligare utvecklar övergången till arbetslivet i samband med yrkesproven. Samtidigt utförs också kundarbeten och frilansarbete i läroanstaltsmiljö, och då registreras yrkesproven som yrkesprov vid läroanstalter.
- Det är svårt för de studerande att hitta platser för yrkesprov i arbetslivet, särskilt för första årets studerande och studerande inom skomakarbranschen.
- De flesta företag vill inte ta emot första årets studerande med svag kompetensnivå för att avlägga yrkesprov.
- Vid yrkesprov vid läroanstalter medverkar i huvudsak en arbetslivsbedömare.

Reflektioner kring utbildningsanordnarnas utvecklingsobjekt och goda praxis

- Enligt kommissionens observationer strävar utbildningsanordnarna och lärarna efter att utveckla arbetslivssamarbetet och hitta samarbetspartner hos vilka de studerande kan avlägga yrkesprov. Det tar upp ganska mycket arbetstid, vilket minskar arbetstiden som kan användas för undervisningsarbetet.

KVALITET PÅ GENOMFÖRANDET AV YRKESPROV OCH BEDÖMNINGEN AV KUNNANDE

Bedömning av kunnande och förverkligande av tvåpartsbedömningen i yrkesinriktade examensdelar

GE INOM TEXTIL- OCH MODEBRANSCHEN
Lärare och representant för arbetslivet
(tvåpartsbedömning) 73,9 %
Uppgift saknas 0,6 %

YE INOM TEXTIL- OCH MODEBRANSCHEN
Lärare och representant för arbetslivet
(tvåpartsbedömning) 92,3 %
Uppgift saknas 1,3 %

SYE INOM TEXTIL- OCH MODEBRANSCHEN
Lärare och representant för arbetslivet
(tvåpartsbedömning) 100 %
Uppgift saknas -

VITSORD I BEDÖMNING AV KUNNANDE INOM YRKESUTBILDNINGEN

GE INOM TEXTIL- OCH MODEBRANSCHEN
Medeltal 3,8
Yrkesinriktad examensdel 3,9
Gemensam examensdel 3,7
(nationellt medeltal 3,7)

Reflektion kring förverkligandet av tvåpartsbedömningen

- I specialyrkesexamen genomförs tvåpartsbedömningen utmärkt.
- I yrkesexamen förverkligas lärarens och representantens tvåpartsbedömning i bedömningen av kunnandet mycket väl.
- I grundexamen finns det fortfarande utvecklingsbehov i detta avseende, även om siffrorna har stigit jämfört med tidigare år.
- Siffran Uppgift saknas har också förbättrats jämfört med tidigare år.

Reflektioner kring utbildningsanordnarnas utvecklingsobjekt och goda praxis

- Enligt kommissionens observationer bör större satsningar göras på genomförandet av tvåpartsbedömningen i grundexamen.
- Resursfrågor och ekonomiska frågor kan påverka tillgången till arbetslivsbedömare.

KVALITET PÅ GENOMFÖRANDET AV YRKESPROV OCH BEDÖMNINGEN AV KUNNANDE

Respons

Responsenkäter (skala 1–5)

STUDERANDERESPONSENS AVSLUTANDE
ENKÄT, YRKESPROV

GE inom textil- och modebranschen 4,5
YE inom textil- och modebranschen 4,6
SYE inom textil- och modebranschen 4,9
(nationellt medeltal för respons 4,5)

RESPONS FRÅN
ARBETSPLATSHANDLEDAREN

GE inom textil- och modebranschen 4,4
YE inom textil- och modebranschen 4,3
SYE inom textil- och modebranschen 4,4
(nationellt medeltal för respons 4,2)

ARBETSPLATSRESPONS

GE inom textil- och modebranschen 4,4
YE inom textil- och modebranschen 4,3
SYE inom textil- och modebranschen 4,3
(nationellt medeltal för respons 4,2)

Diskussion

Studeranderespons

- I grundexamen har antalet respondenter ökat jämfört med föregående finansieringsperiod. Medeltalen är på god nivå.
- Av responsen framgick att största delen anser att bedömningen av kunnandet är högklassig och att bedömare har varit sakkunniga.
- I grundexamen har antalet respondenter legat kvar på ungefär samma nivå, i yrkesexamen har det minskat något och i specialyrkesexamen har det ökat.
- Enligt kommissionens observation kan det låga antalet begäranden om omprövning av bedömning av kunnande tyda på att de studerande även i detta avseende är nöjda med bedömningen av kunnandet.

Respons från arbetsplatshandledaren

- Medeltalen är goda. I grundexamen har responsen legat kvar på samma nivå, i yrkesexamen har den stigit något och i specialyrkesexamen har antalet respondenter nu också ökat.
- Särskilt samarbetet med läroanstalterna i allmänhet och genomförandet av yrkesproven upplevs fortfarande som positiva erfarenheter.

Arbetsplatsrespons

- Bedömningarna ligger generellt på en god nivå.

EXAMENSGRUNDERNAS OCH EXAMENSSTRUKTURENS FUNKTION

Reflektioner kring hur examensgrunderna motsvarar arbetslivet, hur de fungerar och om examensstrukturen

GE inom textil- och modebranschen

- Utgångsnivån på kunnandet hos de läropliktiga som inleder examen har upplevts ha försämrats, bland annat i fråga om hantverksfärdigheter och matematiska färdigheter. Detta gör det svårare för de studerande att uppnå det kunnande som krävs för högre vitsord i examensdelarna och påverkar också studiemotivationen.
- I grundexamen är valfriheten omfattande, vilket ses som en bra sak. Omfattningen möjliggör olika vägar för de studerande. Även om det finns många valfria examensdelar i examensgrunderna finns det i praktiken inte anordnare eller kompetenta lärare för alla examensdelar för att möta arbetslivets behov.
- I arbetslivet har det särskilt lyfts fram kompetensbehov som gäller reparationssömnad och tillverkning av cirkulära produkter.
- Företagen behöver experter inom industriell produktion, till exempel utexaminerade från textilbranschen, men utbildningsanordnarna erbjuder knappt något utbildningsutbud för detta, utan företagen utbildar själva sina anställda. I utbudet och undervisningen ligger tyngdpunkten ofta på hantverksmetoder (individuella hantverksfärdigheter och specialisering) i grundexamen inom textil- och modebranschen, men tyngdpunkten kunde också ligga på den industriella sidan.
- De gemensamma examensdelarna integreras sällan i de yrkesinriktade examensdelarna. Integreringen skulle stödja de studerandes förmåga att tillämpa sitt kunnande i praktiska situationer och stärka ett helhetsbetonat yrkesinriktat lärande.

YE inom textil- och modebranschen

- Yrkesexamen har goda och tydliga examensgrunder, och den ger bra möjligheter att få arbete. Det fungerar mycket väl att skapa en helhet till exempel för arbete som måttbeställningssömmerska.

SYE inom textil- och modebranschen

- Bildandet av en specialyrkesexamen verkar fungera, och därför finns det inga separata observationer om den. Antalet prestationer är dock lågt. Avsaknaden av examensbenämningar eller kompetensområden samt det lilla utbudet av utbildningsanordnare kan också påverka det låga antalet prestationer. Man känner kanske inte heller tillräckligt väl till de möjligheter som specialyrkesexamen erbjuder, jämfört med utbudet vid yrkeshögskolorna.

Reflektioner

- En examensdel på 45 kp är omfattande och stöder inte förvärv av snabba kompetenshelheter som betjänar arbetslivet. De läropliktigas förmåga att gestalta stora kompetenshelheter kan ifrågasättas. Det vore motiverat att förenhetliga examensdelarnas omfattning med andra examina.
- Kompetensen inom textil- och modebranschen är en väsentlig del av Finlands försörjningsberedskap, och därför är det viktigt att i detta sammanhang beakta den geografiska täckningen hos examina och utbildningsanordnare.

KÄLLOR

Bakgrund

Arbetslivskommissionen har utarbetat en lägesbild av kvaliteten på genomförandet av yrkesprov och bedömning av kunnande i examina inom sitt område.

Till arbetskommissionernas uppgifter hör att årligen producera information om kvaliteten på genomförandet av yrkesprov och bedömningen av kunnandet inom den egna branschen (Statsrådets förordning om yrkesutbildning 673/2017).

Källor som arbetslivskommissionen använder

Arbetslivskommissionen har haft tillgång till Utbildningsförvaltningens statistiktjänst www.vipunen.fi. De kvantitativa uppgifterna (anordnartillstånd, prestationsuppgifter, responsuppgifter m.m.) har hämtats i januari 2026. Uppdateringar som gjorts i Vipunen efter detta har inte förts in i lägesbilden.

De examina som är i övergångsperioden ingår inte i de kvantitativa uppgifterna. I utbildningsanordnarnas anordnartillstånd bestäms utbildningsanordnarnas aktivitet utifrån om utbildningsanordnaren registrerat examens- eller examensdelsprestationer 2025.

I Vipunens rapportbeskrivning: På grund av datasekretess visas antalen 1–4 som gäller personer som värdet "1–4" och antal större än 4 avrundas till närmaste siffra delbar med 3. Medeltalen beräknas med skyddade tal.

De responsmedeltal som ingår i lägesbilden har hämtats i mars 2026.

Som källmaterial för reflektionerna i lägesbilden har man använt till exempel arbetslivskommissionens besöksrapporter, eventuella utlåtanden om utkast till examensgrunder samt eventuella begäranden om omprövning av bedömningen av kunnande som studerande har lämnat in. Dessutom har man kunnat komplettera reflektionerna med arbetslivskommissionens medlemmars egna observationer.

Arbetslivskommissionens lägesbilder

Arbetslivskommissionernas webbplats samt lägesuppgifter och lägesbilder från tidigare år finns på Utbildningsstyrelsens webbplats: <https://www.oph.fi/sv/utbildning-och-examina/yrkesutbildning/arbetslivskommissioner>

Mer information

Sekretariatet för arbetslivskommissionerna,
arbetslivskommissioner@oph.fi

Työelämätoimikunnat
Arbetslivskommissioner

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN